

Tisková zpráva ZKUS TO VE TMĚ

V neděli 30. srpna 2020 od 15 hodin se uskutečnila ve volnočasovém areálu spolku Envik jedinečná akce **ZKUS TO VE TMĚ**. Tato akce byla vyvrcholením projektu **Vzájemná inkluze mezi zrakově postiženými a vidícími** v rámci **Solidárního projektu Evropského sboru solidarity**. Již předtím se uskutečnilo několik setkání s nevidomými u koní a přednášek „ze života nevidomých“ pro veřejnost.

Akce proběhla za mediální podpory rádia **Signál** a portálu **KamvBrne.cz**

Počasí nám moc nepřálo. Předchozí dny a během dopoledne přšelo a i během akce samotné bylo chvíli jasno a vzápětí hned přšelo. Účast díky tomu nebyla tak vysoká, jak jsme očekávali. Na druhou stranu vše probíhalo plynule a na stanovištích se netvořily velké fronty.

Pro návštěvníky bylo připraveno několik stanovišť, na kterých se dozvídali informace o nevidomých a plnili různě náročné úkoly bez použití zraku. Dětsí účastníci dostávali za splnění každého úkolu razítko na kartičku a na konci je čekala odměna. Akci jsme připravovali přímo ve spolupráci s nevidomými, kteří se akce také účastnili a návštěvníci se tak dozvídali vše z první ruky.

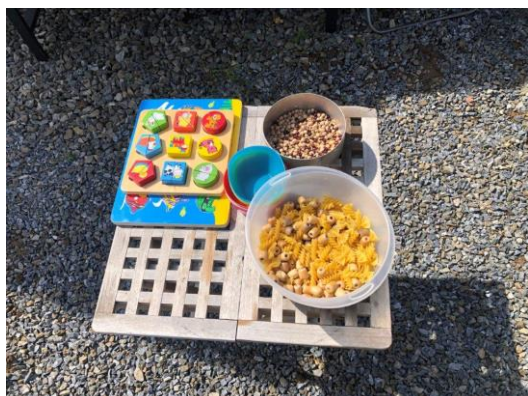
A jaká stanoviště na příchozí čekala?

Stanoviště č. 1 – Sebeobsluha – nalévání vody poslepu, čichový test, hmatový test.

Na tomto stanovišti si návštěvníci vyzkoušeli nalévání vody poslepu pomocí detektoru hladiny vody, který nevidomí používají, aby si bezpečně dokázali například zalít čaj či napustit vodu do sklenice. Detektor se zahákne za nádobu kdy dovnitř směřují jeho dvě čidla, jakmile se k těmto čidlům dostane tekutina, detektor zapípá. Pár lidí se nám přesto trochu polilo 😊

Dále pro ně byly připraveny nádoby s běžnými potravinami, které měli rozeznat pomocí čichu. V lahvičkách byla například skořice, káva, paprika, hřebíček či čaj. U velmi aromatických potravin nebyl většinou s rozeznáním problém, ale lidé si někdy nebyli jistí, vůně se jim pletly a postupem času jejich čich ztrácel citlivost.

U hmatového testu se příchozí přesvědčili, že ani složit dětskou vkládačku nebo rozpoznat jednotlivé mince není poslepu zas tak jednoduché. Kromě vkládaček a mincí jsme si hráli na Popelky a přebírali různé tvary těstovin a korálky, pro náročné byla připravena směs čočky, cizrny a fazolek. Návštěvníky bavilo také vybírat si poslepu z krabice různé předměty a identifikovat je a velký úspěch mělo i exeso pro nevidomé, kdy jsou jednotlivé „kartičky“ vyplněny různými materiály - plyš, kůže, umělá tráva a další - hmatem se hledají stejné dvojice.

Stanoviště č. 2 – Vzdělávání – zásady použití Braillova písma, luštění nápisů v Braillovu písmu (s použitím zraku), psaní Braillovým písmem na speciálním stroji (s použitím zraku), reliéfní obrázky, kreslení a psaní poslepu.

Na druhém stanovišti seznamoval náš nevidomý kolega, kouč a hlavně kamarád Josef Konečný zájemce s informacemi o Braillovu písmu, jeho historii, principech a použití. Na ukázkou měl také připraveny reliéfní obrázky, které nevidomí používají. Dozvěděli jsme se, že opravdu plynule čít texty v Braillovu písmu stejným tempem jako čteme my očima, dovede jen nemnoho nevidomých a to ještě většinou těch, kteří jsou slepí od narození. I proto se luštění a psaní Braillova písma odehrávalo tentokrát bez šátku na očích.

Příchozí dostali krátký nápis v Braillovu písmu, který s pomocí tabulky přeložili a následně si jej zkusili přepsat znovu na stroji. Nebo si na papírek zkusili napsat své jméno a vedle se reálně poslepu podepsat. Výtvary jim potom zůstaly na památku. Děti nám zase poslepu nakreslily zajímavé obrázky. Stanoviště návštěvníky velmi zaujalo a horlivě si čtení a psaní na stroji zkoušeli.

Stanoviště č. 3 – Orientace – chůze se slepeckou holí, udržení směru chůze, odhad vzdálenosti, chycení ozvučeného balónu, kopnutí do balónu.

Hned při prvním úkolu příchozí zjistili, že ani když vidíme, není odhad vzdálenosti jednoduchý. Měli rozpětím paří ukázat kolik je asi 1 m. Většina lidí ukázala značně méně. Dále se návštěvníci učili, jak se chodí se slepeckou a hluchoslepeckou holí. (Slepecká hůl je bílá, hluchoslepecká potom bílá s červenými pruhy.) Snažili se udržet směr chůze, obcházet překážky a zvládat terénní nerovnosti. Vyzkoušeli si také kopnout do balónu a trefit se poslepu opravdu nebylo jen tak. Překvapilo je i chytání ozvučeného balónu, kdy museli podle zvuku odhadnout, kam balón směřuje a chytit jej. No žádná sranda 😊

Stanoviště č. 4 – Pomoc nevidomým – oslovení, vodění, nasměrování nevidomého.

Stanovištěm provázel další z našich nevidomých kamarádů a spolupracovníků Josef Kaplan, který je i na vlastní osobě učil, jak nevidomého oslovit, jak s ním komunikovat, s čím potřebují nevidomí nejčastěji pomoci, jak nevidomého nasměrovat nebo jej usadit na židli. A jak se to tedy dělá správně?

Nevidomí nejčastěji potřebují pomoc například s přecházením silnice, kde není semafor, nebo kde díky hluku neslyší zvukový signál semaforu; s rozpoznáním zastávek MHD a čísel dopravních prostředků; upozornění na překážky umístěné ve výšce, kde je hůl nezachytí, ale i například prosklenou stěnu nebo neoznačené schody; s orientací na rušných místech, kde je hodně lidí a zvuků; upozorněním na změny, ke kterým na jejich obvyklé trase došlo atd.

Nevidomého vždy pozdravte první. Můžete se také lehce dotknout jeho ramene, aby mu bylo jasné, že hovoříte opravdu s ním, zvláště na místech, kde je hodně lidí. I pokud se znáte, řekněte své jméno; nevidomý podle hlasu rozpozná jen nejbližší, se kterými se vídá hodně často. Když odcházíte, nezapomeňte to nevidomému říci.

Při doprovodu průvodce nepouští nevidomého před sebe. Nevidomý se drží průvodcovy ohnuté paže nad loktem a kráčí mírně asi půl kroku za ním. Takto se také dobře naznačuje změna směru chůze. A pokud potom chcete nevidomého usadit na sedadlo nebo navést například na kliku u dveří, jednoduše se místa dotknete a nevidomý na něj sjede po vaší paži dolů. Pokud jej provázíte delší dobu popisujte své okolí. Nemusíte se vyhýbat optickým dojmům či barvám. K označení místa nepoužíváme výrazy typu „tady“, „tam“ atd. Je třeba popisu, např. „po pravé ruce máte...“

Nezapomeňte, že nevidomý je člověk jako každý jiný. Bavte se s ním proto normálně a nenuceně. Svou pomoc mu nevnucujte a vyvarujte se projevů soucitu.

Návštěvníků jsme se průběžně ptali, co se jim nejvíce líbilo a zda pro ně byla naše akce přínosná. Všichni se shodli, že informace byly velmi zajímavé a užitečné a úkoly si užili. Dospělé nejvíce zaujal stroj pro psaní Braillovým písmem a na stanoviště se i opakovaně vraceli; děti potom chůze se slepeckou holí, vodění se navzájem a sbírání razítek.

„Dozvěděla jsme se spoustu zajímavých věcí, které by mě ani nenapadly“ svěřila se nám paní Petra „do dnešního dne bych si asi netroufala nevidomého oslovit, protože jsem ani nevěděla, jak můžu pomoci. Ale teď už budu připravená.“

„Líbila se mi všechna stanoviště. Bylo to opravdu zajímavé a ne úplně jednoduché. Nejlepší ale asi bylo psaní Braillovým písmem na stroji. Taková šifrovačka☺“ řekl nám zase pan Jiří.

Malá slečna Miriam se taky dobře bavila: „Už mám všechna razítka, ale ještě jednou si chci jít vyzkoušet chození s holí a taky chytit balón.“

NÁŠ TIP:

Některé úkoly z naší akce lze hrát jako hru v kroužcích, ve školách na táborech. Například losování a identifikace předmětů poslepu. Stačí šátek a krabice plná nejrůznějších předmětů z domácnosti i přírody. Ale pozor, nedávejte do krabice nic ostrého či špičatého, aby nedošlo ke zranění.

Zajímavá je také práce ve dvojicích, kdy jeden vidí a druhý má oči zakryté. Takto může vidící svého kamaráda navigovat například na překážkové dráze nebo mu pomocí jednoduchých příkazů říkat, co má kreslit (aniž by mu prozradil, co na obrázku vlastně je). Šátek můžou mít i oba ze dvojice a vymodelovat zadaný předmět z plastelíny a to společně nebo každý zvlášť.